

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. Núm. 405.

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

9 de març 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

L'Exposició de Barcelona i els assumptes socials

Una exposició moderna ho és d'objectes exposats i d'idees sobre aquests suggerides per ella.

Poca eficàcia tindria per a molta de gent l'exposició ella mateixa si no anés completada amb un torneig de cultura aprofitant l'avinentesa de la reunió de persones i l'avinentesa de donar a conèixer al públic manta institució, manta indústria, manta activitat els resultats de les quals s'exposen. Per això avui no es pot concebre un d'aquests certàmens universals sense que amb ell floreixi una corrua de festes culturals, de congressos, d'actes de tota mena relacionats amb ço que constitueix l'objecte de l'Exposició.

I l'Exposició de Barcelona serà fecunda en aquesta mena de manifestacions. Tota la grandiositat del certamen, tota la seva extensió a tants i tants rams de l'activitat humana farà que els congressos, les assemblees, les conferències sovintegin sobre les matèries més diverses i a primera vista més allunyades. A hores d'ara passen de cinquanta els congressos anunciats amb motiu de la nostra Exposició, congressos que vindran a completar la seva obra i que hi afegiran la nota de cultura intel·lectual que avui acompanya tota activitat en el món civilitzat.

Tots els estaments, totes les classes socials, es preparen a celebrar les seves respectives reunions amb aquesta avinentesa. I difícilment restarà cap ram de l'activitat, des de la religiosa fins a la més industrialitzada, sense la seva corresponent assemblea, sense el respectiu congrés, que alhora constituirà l'índex de l'estat d'aquella activitat.

No cal dir com també la nota social, avui tan atesa en el món civilitzat, tindrà la seva repercussió i la seva més esplendent manifestació. Amb dir que el Palau del Treball (grandiós edifici) contindrà una secció d'affers socials; amb dir que la Caixa de Pensions per a la Vellesa, la nostra entitat cabdal en aquesta matèria, està bastint un palau expofés i sumptuós i a més a més té una casa dins "Poble espanyol" per a les seves manifestacions

socials; amb dir que tots els organismes de caràcter social de l'Estat s'apressen a organitzar-hi les respectives exposicions, està dit tot. La nota social no solament hi serà, sinó que serà intensa, formosa, ben representada.

Al mateix temps, els actes de caràcter social hi floriran també. Per ara, aprofitant l'avinentesa de celebrar cada any la Caixa de Pensions l'Homenatge a la Vellesa, sabem que enguany aquest tindrà lloc en el Palau respectiu de l'Exposició, prenent que tingui un relleu ben remarcable, ja que conjuntament amb l'any quinçè de la seva institució, es celebrarà amb ell el vint-i-cinquè aniversari de la fundació de dita Caixa de Pensions. I no cal dir com moltes altres activitats socials tindran esplèndida demostració.

I amb aquest motiu, ¿no seria hora a propòsit perquè els catòlics-socials organitzessin dins l'any de la nostra Exposició un congrés, una assemblea, una manifestació de la seva activitat?

Nosaltres, que hem predicat tant i tant en pro de la continuació de les Setmanes Socials espanyoles, malauradament deixades de banda, ens atrevim a llençar la idea de la seva represa amb motiu de l'Exposició de Barcelona i en el recinte d'ella, on, com hem dit, la nota social serà interessantment representada. Seria molt demanar que una de les agrupacions socials que avui tenim constituïdes, per exemple, el Grup de Democràcia Cristiana, aprofités aquesta iniciativa nostra per a una reunió, una assemblea, un congrés, etc., durant l'Exposició de Barcelona? ¿No seria potser aquesta una ocasió per a rel·ligar tot allò que es fraccionà amb la trencadissa que la Setmana Social va produir en desaparèixer, ara es tornés a juntar?

La idea resta llençada. ¿Qui podrà recollir-la estalviant-nos així la tristesa de veure com durant l'Exposició es celebrin reunions d'altres agrupaments socials i que solament siguem els catòlics-socials els qui en restem exclosos?

Quaresmals

II

LA MEVA SORT

Jo no sé com és; em trobo, però, de tal manera embrollat en les tremes que al meu voltant ha anat teixint la Divina Providència que no sabria pas com escapar-me'n. En dic tremes per a comparar-me al peix que al millor es troba agafat i presoner contra la seva voluntat. Mes tinc de constatar una diferència, i és, que la trema pel peix que s'hi troba embolicat és la mort; mes per a mi és la vida aquesta de què parlo, que no és pas una xarxa feta per a treure'm d'un element essencial la meva vida i transportar-me a on m'asfixiï, sinó per a treure'm, sí, de l'ambient d'una vida migrada i portar-me a una vida intensa i eterna.

I jo, pobre de mi i orb i desentenimentat, vinga resistir i espeternegar per a desistir-me del pla diví, per a desinteressar-me dels propòsits divins, per a allunyar-me de l'amor diví: aquesta és la vertadera paraula!

Amb quina diabòlica tenacitat i habilitat jo anava complint el programa de perdició! Potser sí que jo tenia la disculpa d'una certa inconsciència; ella, però, no deixava d'ésser criminal, estant com estava circumdat de tanta lluminària, sentint com sentia les estrebades d'una sobrenatural violència. Cada u se sap aquestes coses íntimes i jo tinc ben sabudes les meves i no me'n podia pas oblidar.

Que de què ho tiro tot a rodar! Cosa que els padrins van prometre per mi en el baptisme, cosa que no vaig complir. Em vaig posar dins l'esfera d'atracció del món i el món em va empresonar com un satèl·lit dissortat. Em vaig acostar al foc de la sensualitat i se'm van rostir les ales de l'espiritualitat. El dimoni, que amb el seu trident arreplega tot allò que és seu quan sona l'hora, es devia creure, i no pas infundadament, amb tota mena de dret damunt la meva persona.

Cada estirada del Diví Pescador donava lloc a una nova i cada vegada més formidable resistència. Contra la influència d'una educació cristiana, contra el maternal guiatge de la meva mare l'Església, contra la força dels sagraments, jo oposava influències, enraonaments i forces contràries amb una pertinàcia i una tossuderia i un coratge!

Si jo hagués intentat la salvació d'un altre home i hagués trobat en ell tal mena de resistència, aviat m'hauria despenjat amb alguna resposta així: "Tu mateix, home, tu mateix; per tu faràs. Què t'hi haig de fer si tu et vols perdre?" A mi, però, no se'm van dir aquestes paraules, i, com si Déu tingués de mi necessitat i com si jo fos algun instrument insubstituïble per als seus propòsits, empaïta'm per aquí i volta'm per allà... ara estirant perquè no fugís, ara arronçant perquè no es trenqués... el cert és que tota la meva malícia no va poder superar la Divina estratègia.

Que Déu hagi pogut més que no pas jo, no és cap cosa admirable. La cosa admirable ha estat el seu amor amb què m'ha volgut vèncer en compte de deixar-me i abandonar-me a la meva contumàcia.

Valga'm Déu! I en quina situació em trobo més singular! El món, davant el qual tantes vegades he doblegat l'espina, ja m'ha deixat com una nosa; la sensualitat està com atordida i vençuda, assaltada la plaça per una munió de xacres més que no posada en ordre pel govern de la raó i de la virtut. Bé fóra de justícia que ara que só de tan poc valor i de tan poca utilitat, com si diguéssim una rampoina, per tal em deixés Nostre Senyor, després d'haver reclamat la meva activitat i les meves facultats en els anys bons de la meva vida. Doncs, no senyor. Les coses no estan així. Encara sento ben clara, ben clara, la veu del Pare que em reclama com una cosa seva, com una cosa que li és plaent, com una cosa per a obtenir la qual ha dat la vida del seu Fill, com una obra seva en la qual va estampar la seva imatge divina digna encara d'ésser restaurada. Sort la meva veritablement inconcebible i immerescuda!

J. R.

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA

EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA BIBLIA que publica l'«Obra del Sant Evangeli» de FOMENT DE PIETAT

CONDICIONS DE VENDA

Edició de doble text: llatí i català . 8'50 Ptes.
Edició de text llatí sol. 6'— »
Edició de text català sol. 5'— »

Totes aquestes edicions van enquadrades amb finíssim pegamoid, imitació de xagri. Enquadracions més luxoses de distints preus.

L'universal «Truck-system»

Quan la primera repercussió de puja de queviures el primer o segon any de la guerra europea (1916 o 1917), una important federació patronal tèxtil tingué la malíssima pensada de pagar en "bons de pa" l'escreix de la setmanada, per a atendre la petició de millora de jornals formulada pels operaris en virtut de l'augment del cost de la vida. Digueren aquells patrons, als quals no assistí certament en l'ocasió aquella l'esperit d'un Léon Harmel, d'uns Feron-Vrau, que ells no podien augmentar els jornals en numerari, però que atesa la necessitat veritable creada per la puja del pa, entregarien un suplement en forma de bons o "tickets" mitjançant els quals els forners del districte (o una cooperativa, això no ho recordo bé) lliurarien a cada obrer certa quantitat de pa en proporció amb el nombre de fills o de membres de la família. L'entitat patronal féu el conveni amb els forners (o amb el forn cooperatiu), i envià a les fàbriques els "tickets". La resposta dels obrers fou unànime: ni un sol d'ells admeté els "bons de pa". La iniciativa patronal avortà d'una manera tan absoluta com merescuda. Em sembla que poquíssimes persones es trobarien que desaprovessin per lleuger o injustificat el refús dels obrers a la millora del salari practicada en aquella forma. Hi ha un factor humà d'elemental dignitat que repugna el pagament del treball en espècies o en articles de consum. Aquesta forma arrabassa a l'obrer el dret humà de disposar *ell mateix* de ço que és ben seu.

Per això el *truck-system*, o sistema del troc, que consisteix en pagar el treball amb queviures, vestits, atuell, mètode de retribució que alguns patrons poc escrupolosos empraren al segle XIX, va ésser reprovat per la consciència unànime dels treballadors, dels homes de ciència social i dels legisladors, fins a ésser sancionat amb la prohibició legal més terminant, segons veiérem en un dels passats articles (1). I ço que els collectivistes demanen, en voler que els individus no puguin ésser amos de béns de producció, ni de capitals de cap mena, de res que pugui produir, guanyar o rendir, sinó tan solament de béns de consum, fungibles, que s'han de fondre i desaparèixer usant-los i que no poden durar, equival a la implantació d'un *truck-system* universal. Equival a implantar com a única base de remuneració del treball aquests béns de consum, perquè si la collectivitat no consent a cap individu l'ésser amo de béns de producció ni de capitals sota cap aspecte, ja es comprèn que no retribuirà els obrers sinó en béns de consum, perquè els obrers són *individus*, i com a tals no poden en règim collectivista produir ni guanyar particularment res. Així és que l'odiós sistema del troc passaria a ser l'exclusiva manera de pagar els treballadors, els quals no tindrien manera d'escapar-se'n, no havent-hi més que un patró, un amo, per tots els oficis, per tot el territori, per tota la vida: l'Estat. I encara pitjor seria la situació d'aquests obrers en l'esdevenidor collectivista que sota els patrons inhumans que instauraren el *truck-system*, perquè els obrers retribuits en espècie podien encara vendre's els queviures que els donaven, i fer-hi algun guany, la qual cosa en el règim dels utopistes està severament defesa.

Els qui han estudiat científicament el collectivisme saben, i aquells qui fan l'apologia del collectivisme estan obligats a saber, que la retribució del treball en béns de consum, és a dir que el *truck-system* pràctic, no es farà directament, sinó per mitjà de "bons de treball", de "vales" o "tickets", com els de la federació patronal del primer cas, rigorosament històric, els quals "tickets" hauran d'ésser canviats en els magatzems o expeneduries collectives contra articles de consum (pa, queviures, vestits) o de mobiliari, amb els quals estarà rigorosament prohibit tot altre canvi ulterior que pugui reportar guany o benefici al tenedor. Es curiós, i no deixa d'ésser significatiu, que els collectivistes que ens han nascut a la vora, sempre que parlen de respectar la propietat privada dels béns de consum, no diguin una paraula (o almenys nosaltres no ho hem sabut veure fins ara) de la forma amb la qual serà retribuit el treball en la societat futura hipotètica que tant ponderen. No hem vist en els llibres recents sobre aquesta matèria que es parlés de *bons* o *tickets de treball*, i certament valdria la pena de no ometre-ho, perquè tota vegada que es recerquen, o s'admeten, les felicitacions de molts obrers, caldria que aquests obrers entusiastes sabessin ço que els espera en el règim collectivista. Convindria que tinguessin ben present la forma de retribució en trossos de paper, dels quals no podrien fer com avui dels bitllets de banc l'ús que volguessin, sinó exclusivament canviar-los amb pa i queviures, vestits o mobles, sense que ni dels "tickets" sobrants, ni dels mateixos queviures que els sobressin en poguessin fer cap mena d'esmerç lucratiu: ni canviar-los guanyant-hi, ni deixant-los a préstec amb interès. I que no pagant-se com no es pagarien en moneda jornals, setmanades i mesades, no es podria anar a la Caixa d'Estalvis, perquè aquesta funció de l'estalvi amb interès estaria radicalment suprimida, cosa que els collectivistes pròxims tampoc deixen entendre gaire clar.

Es que aquesta transformació del salari, del qual, sigui just sigui exigü, l'obrer és amo absolut i lliure, en un sistema on el treball de l'obrer, que es declara sagrat, i factor únic del valor i de la producció, serà retribuit amb papers convencionals dels quals l'obrer no podrà fer l'ús que vulgui, amb bons, "tickets" o vals canviabls purament i exclusivament en matèries consumibles, amb les quals no podrà esperar-ne ja per un mai més cap altre guany, cap altre benefici, que no podrà portar a la Caixa d'Estalvis, és una transformació que repugna a la dignitat i a la llibertat de persona humana que els homes de consciència han de reconèixer i respectar en l'obrer. Per això els únics que gosen parlar en sentit favorable de la retribució en *vals* o *bons de treball*, són exclusivament els autors sectaris.

Tal volta a algú dels qui amb intenció digna de millor esmerç propaguen el collectivisme a casa nostra li seria útil llegir una crítica científica del sistema, com la de Maurice Bourguin a la seva obra clàssica *Les systèmes socialistes et l'évolution économique* (2), en la lectura de la qual apendria a considerar si un projecte o una hipòtesi és viable segons la naturalesa humana i acceptable pel sentit

comú, abans de basquejar-se per obtenir altres aprovacions que res no signifiquen, com res no significa una benedicció nupcial donada damunt contraents que després resulta que no són fisiològicament aptes per al matrimoni. En l'autor esmentat, o en altres economistes com Gide podria saber, si no ho ha vist encara, quin odiós recurs cal emprar per a realitzar en l'esfera de la retribució del treball el principi que la col·lectivitat ha d'ésser la propietària exclusiva dels béns de producció i que els particulars — i per tant els obrers — sols poden gaudir de la *propietat dels béns de consum*. Fementida propietat, *formule creuse et coquille vide*, fórmula vàcua, closca buida, com l'anomena Bourguin (3).

"L'objecte del collectivisme és el canvi directe del treball contra els productes segons un sistema de valor en unitats de treball. El règim suposa per consegüent que ningú no pot prestar a interès el fruit dels seus estalvis, *bons de treball* o riqueses de consum, ni fer actes de comerç venent aquestes riqueses a un tercer. Aquests actes són rigorosament interdits" (4).

"El treball es canvia contra els productes per mitjà d'un certificat de valor ["un certificat qualsevol, un tros de paper imprès, un fragment d'or o de llaua", frase de Bebel] que no és en cap manera una moneda-mercancia com la moneda actual." "Els bons de treball, al contrari, sigui quina sigui la seva matèria, són simplement uns signes, símbols d'una quantitat fixa de valor formada pel treball i determinada per l'autoritat pública" (5). Seguidament Bourguin enumera el catàleg enorme de derogacions que rebrà aquest *signe del treball* en relació amb el valor dels productes, perquè una part quantiosíssima d'aquests se la reservarà l'autoritat per innumerables atencions públiques i d'organització, moltes de les quals venen a ésser, altrament, equivalents a la retribució que en forma de guanys i beneficis rep el patró particular d'avui per les seves funcions directives. De manera que estarà molt lluny de rebre l'obrer, ni teòricament, el producte íntegre del seu treball. Però aquesta és una altra qüestió sobre la qual tornarem altre dia. Avui ens interessa solament l'aspecte d'ofensa a la dignitat i la llibertat de l'obrer que enclou el pagament del seu treball en queviures o productes de consum o en "tickets" sobre aquests productes, dels quals "tickets" i dels quals productes no pot de cap manera fer l'ús que en vulgui.

Bourguin conclou que quan els collectivistes afirmen que respectaran la propietat privada dels béns de consum, o fins, en alguns casos de petits productors i menestrals, que respectaran la propietat privada d'aquests (com escriu Schaeffle, al davant dels collectivistes moderats) (6) s'enganyen aquests i enganyen els seus adeptes. "Ni pel pagès, ni per l'artesà, ni pel comerciant [ni per l'obrer, afegim nosaltres] la propietat no pot ésser conservada en la societat collectivista. *Tota promesa en aquest sentit devé vana per la força mateixa de les coses*. Segons la lògica implacable del sistema aquesta soi-disant propietat, respectada durant un període transitori, no pot ésser sinó una fórmula vàcua i una closca buida."

"No causarien cap satisfacció els béns propis perquè consistirien en *vals estèrils*", diu amb frase justíssima i gràfica el P. Vermeesch, en la seva magnífica refutació del collectivisme continguda en el tom segon de les seves *Questions sobre la justícia* (7) i per cert que no comprenem com hi ha qui gosa in-

vocar aquest eminent jesuïta belga per a recolzar-hi fantasies collectivistes, essent com és l'autor catòlic que hem llegit que d'una manera més categòrica i amb un rigor dialèctic més sever fa impossible qualsevol temptativa d'acostament entre collectivisme i catolicisme. (Revindrem amb més extensió sobre aquest punt i analitzarem a la llum de les pròpies tesis del P. Vermeesch certes interpretacions abusives d'una frase seva de sentit incert.) I en altre lloc fa avinent que el salari que rebrien els obrers en retribució del treball "no consisteix en diner sinó que està reduït a bons que manquen de tot valor intrínsec" (8). El resultat final de l'aplicació del sistema collectivista seria per a l'autor de *Questions sobre la justícia*, "un nou gènere d'esclavitud, en el qual els ciutadans no tindrien ni tan sols llibertat per a escollir el gènere de treball o d'ocupació que els semblés" (9). Un document catòlic social recentíssim, el *Programme Annuel pour les Groupes d'Etudes de la Chronique Sociale de France* (1928-1929), document preciós per a desmentir els qui ben a gratient insinuen que els corrents del catolicisme social s'orienten vers el collectivisme (?), fa una comparança antitètica a doble columna de la societat comunista i dels principis cristians, i en parlar de la qüestió que ens ocupa diu: "*La carta de pa i de vestit no seria pas un progrés, sinó una servitud quotidiana. El comunisme seria el militarisme aplicat a la vida civil, i la transformació de la societat en caserna professional*" (10).

I, realment, no poden pas sentir ni expressar-se d'altra manera els qui vulguin caminar dins de la clauda del seny comú i de les tradicions cristianes, l'interpret més autèntic de les quals en les qüestions que es debaten és el Papa Lleó XIII, en boca del qual fou formulada amb singular energia i amb frases de gran força plàstica la condemna de les teories que restringeixen la propietat individual als simples béns de consum, fungibles i perdedors i lleven a la persona humana, i per tant als obrers i als pobres, la possibilitat de disposar de béns estables, permanents i productius. Retribuir el treball amb béns de consum, amb queviures i objectes exclusius d'ús personal o domèstic (mobles, vestits), ja sigui immediatament com en el cas dels patrons que aplicaven el *truck-system*, ja sigui per mitjà de "tickets" o bons com en la hipòtesi collectivista, la pràctica de la qual nosaltres qualifiquem de *truck-system universal*, és un atemptat a la llibertat i dignitat de persona humana que té l'obrer, al qual es tracta com a un menor, un incapacitat, un insolvent intervingut pels seus creditors, o un esclau.

El Sant Pare en l'Encíclica *Rerum novarum* recorda d'una manera greu i solemne (paràgrafs 13, 14 i 15, edició de l'*Acció Popular*) l'eminent dignitat de la condició humana per damunt de la dels animals. Aquests no es governen a si mateixos. Mitjançant els instints els governa la natura i, per tant, obtenen el resultat de llur conservació i defensa i de llur propagació "mitjançant l'ús de coses presents posades a llur abast". A l'home el distingeixen de la bèstia l'esperit i la raó. "En virtut d'aquesta prerrogativa és precis reconèixer en l'home, no solament la facultat general d'usar de les coses exteriors, com tots els animals, SINÓ A MÉS EL DRET ESTABLE I PERPETU DE POSSEIR-LES, TANT LES QUE ES CONSUMEIXEN PER L'ÚS, COM AQUELLES QUE RESTEN DESPRÉS D'Haver-nos servit." Es que l'home, al revés dels

animals, es governa a si mateix i és ell mateix la seva pròpia providència. "L'home abasta per la seva intel·ligència una infinitat d'objectes; a les coses presents afegeix i relaciona les coses futures: és l'amo de les seves accions. També, sota la direcció de la llei eterna i el govern universal de la Providència divina, ell mateix és, en certa manera, per a si mateix la seva pròpia llei i providència." (Segueixo, amb la numeració de l'Acció Popular la versió francesa.) "Per això és que té el dret d'escollir les coses que estima més aptes a proveir, no solament al present, sinó també al futur."

El pensament pontifical és més enèrgic que el dels qui comparen el règim collectivista a una esclavitud, a un racionament casernari. La propietat exclusiva de les coses que es gasten i consumeixen, no la respecta hom en les bèsties? Es la pitança del gos, el jaç del cavall, tots aquests béns de consum que l'home posa a la disposició dels irracionals que el serveixen.

L'home, l'obrer, per tant, té dret a molt més que aquesta propietat fungible de l'animal sobre l'escudella de vianda. Pensa, preveu, proveeix, escull, crea, produeix (que ho consentin o que no ho consentin els collectivistes). Déu l'ha creat intelligent i lliure. Té dret a que del fruit del seu treball, ningú li faci la part. Té dret, del fruit del seu treball, a treure'n encara tot el fruit possible. A que ningú li doni les racions fetes i li serveixi el salari administrat, i a més eixorc i estèril, segons l'exacta frase del Pare Vermeesch. La resposta que els obrers de 1916 feren als patrons en aquell intent de *truck-system* era: "No volem que del salari que és nostre, ningú ens faci la part".

R. RUCABADO

(1) CATALUNYA SOCIAL, núm. 398, 19 gener 1929.

(2) Armand Colin, París, 3.ª ed., 1925.

(3) *Op. cit.*, p. 66 i 67.

(4) *Ibid.*, p. 12.

(5) *Ibid.*, p. 13 i 14.

(6) A. E. Schaeffle, *La quintessence du socialisme* (trad. Benoit Malon).

(7) *Cuestiones acerca de la justicia*. T. II. Edició espanyola Ciencia y Acción. Madrid.

(8) *Ibid.*, p. 13.

(9) *Ibid.*, p. 53.

(10) 16, rue du Plat, Lyon, p. 29.

Una errada a rectificar. — Encara que el bon sentit dels lectors ja ho podia suplir, com sigui que convé en articles polèmics una precisió garantida, prego als qui en l'anterior article meu, p. 159, 2.ª col., 3.er paràgraf, llegiren:

"mentre que implantant el collectivisme aquesta expansió..."

vulguin tenir en compte que aquesta ratlla havia de llegir-se així:

"mentre que implantat el collectivisme, aquesta expansió..."

* * *

El llibre pòstum d'En Cristòfor de Domènech. — Nombroses lletres hem rebut de felicitació i plena comparticipació dels nostres sentiments davant el cas indignador de la publicació del llibre blasfematori i sacríleg *L'oci d'un filòsof*, que trepitja bàrbament les fibres més delicades del cor cristià. Un dels nostres amics escriu: "També els catòlics hauríem de fer quelcom perquè s'ha injuriat el més preat per a nosaltres. Ofendre l'Infant Jesús d'una manera tan baixa i grollera, ofendre la Nostra Santíssima Mare,

la Verge Maria, amb semblant injúria! Es la nostra Mare, i ens quedarem quiets?... Vàrem protestar perquè En Sagarra va ofendre les dones de Girona, i no direm res davant les injúries a la nostra Mare i a la Sagrada Família?"

La commoció ha estat veritable; la sotragada per la blasfèmia vil contra la Verge Santíssima, gosadíssima entre els mateixos heretges i sectaris, ha impulsat a l'acció. Un grup de ciutadans ha anat a visitar el governador civil protestant contra la publicació de tan escandalós ultratge. L'autoritat ha fet recollir per la policia els exemplars de *L'oci d'un filòsof* i ha presentat l'oportuna denúncia al Fiscal.

Què devem pensar dels rotaris?

Havent-se suscitat, aquests dies alguns dubtes, entre persones que encara creuen que els escrúpols sobren, els direm la nostra opinió.

Ningú no ignora que la *Young Men Christian Association* (Y. M. C. A.) és d'origen protestant, de caràcter naturalista i quasi bé ateu i declarada singularment perillosa i maligna per als joves. Doncs bé:

En les cèlebres declaracions sobre la persecució mexicana, fetes pel Dr. Robert A. Greenfield en nom de la *International Civic Organization* i reproduïdes llargament per la premsa, s'assenyalen els *Rotary Clubs* al costat de la Y. M. C. A. entre els mitjans de què es val Nord Amèrica per a descatolitzar l'Amèrica del Sud implantant el protestantisme. Heus aquí les seves paraules:

"L'Amèrica Hispana deurà agrair-nos (als nord-americans) la insistència amb què invertim milions de dòlars a propagar l'Evangeli (la descatolització) per conducte d'institucions tan útils com la Y. M. C. A., els Rotaris i les missions (protestants).

En la sessió celebrada pel Club rotari el 19 de maig de 1927 en la nostra ciutat, Mr. Cowen exhortà els rotaris presents a treballar per la implantació de la Y. M. C. A., amb la finalitat de la qual, digué, el Rotary té molts punts de contacte.

El Gran Orient Espanyol de la Maçoneria, que, com tots sabem, és una Institució condemnada per l'Església, ha publicat un curiós informe respecte d'"El Rotary Club i la Gran Lògia dels Estats Units de Venezuela", en el qual es diu que el President del Rotary Club de Caracas qualificà els maçons com de "germans grans dels Rotaris, car entre una i altra institució hi ha grans punts de contacte".

El Bisbe d'Orense diu en una pastoral als seus diocesans: "Preguem a quants es prenen de veritables catòlics que s'abstinguin d'inscriure's i pertànyer a cap d'aquests Clubs que es diuen Rotaris, i que segons tots els senyals i documents, i testimonis fets, i a criteri d'insignes catòlics i Prelats de l'Església, no són altra cosa que nous organismes satànics d'igual esperit i transcendència que el maçonisme, amb tot i disfressar-se i aparèixer amb el segell d'humanitarisme pur, i fins i tot de caritat cristiana i fraternitat universal".

Després d'aquestes explicacions, creiem que solament deixaran de veure-hi aquells que volen ser cecs per força, i que seguiran sords aquells que voluntàriament no hi volen sentir.

Les campanyes de Feliu Elias

Entorn d'un article

El senyor Feliu Elias s'ha cregut amb prou autoritat per a combatre l'estil personal d'En Gaudí. Es veu que per a judicar els mèrits del genial arquitecte basta saber pintar bodegons i haver llegit uns quants llibres d'orientació artística.

Cal, però, suposar que si Gaudí no hagués estat un creient, el senyor Feliu Elias no hauria trobat el seu art tan menyspreable.

El senyor Elias és un dels escriptors més agres del camp esquerrà. La seva dèria és destruir.

El senyor Francesc de P. Quintana ha publicat un article magnífic damunt les planes del nostre estimat col·lega *La Veu de Catalunya*, sota el títol *Encara Gaudí i Berenguer*. El senyor Quintana ha fet una refutació brillant dels atacs que En Feliu Elias ha dirigit al gran arquitecte Gaudí.

El senyor Sacs, en les planes de *La Nau* del dia 12 de desembre de l'any passat, afirmà que Gaudí fracassà com a deixeble. Que Gaudí volgué ésser un innovador sencer. Que Berenguer triomfà en l'escola decorativista de Joan Martorell. Que ja no és cap secret que el millor de l'obra gaudiana és de mans de Berenguer. Que Berenguer fou postergat, sacrificat i anul·lat per la voracitat de Gaudí.

El senyor Quintana refuta admirablement totes aquestes afirmacions i demostra documentadament que són falses. Si totes les campanyes que fa el senyor Elias tenen uns fonaments tan poc sòlids, cada vegada que ataquí algun adversari haurem de posar les seves afirmacions en quarantena.

Heus ací algunes de les coses que diu el senyor Quintana:

De si Gaudí i Berenguer foren condeixebles a l'Escola d'Arquitectura, cal constatar només que quan Berenguer, als quinze anys, vingué a Barcelona, Gaudí ja en feia quatre que era arquitecte. És poc probable, doncs, que Gaudí li digués allò que En Sacs ens conta. El paràgraf, doncs, no pot pendre's seriosament...

Poca cosa hem de dir a propòsit de si Berenguer era o no el negre de Gaudí. El mateix Sacs no en deu estar ben segur quan ho nega de primer i després (probablement per arrodonir un paràgraf) ho afirma.

Aquesta contradicció conté, tanmateix, l'afirmació que Berenguer era l'escarràs de Gaudí. Parlem-ne.

Tothom qui coneixia En Gaudí sap com feia treballar la gent i com sabia aprofitar les qualitats de cadascú: precisament això constituïa un de tants caires del seu geni, i era una preciosa qualitat per a qui portava una obra de l'ambició de la Sagrada Família. No cal estranyar, doncs, que, en trobar-se amb un ajudant intel·ligent i despert com Berenguer, sabés treure'n profit. D'això a allò que En Sacs vol suposar hi ha, però, un abisme. Vegi's si no allò que Ràfols ens diu del treball de Berenguer, en l'obra *Gaudí*, en un paràgraf titulat *Breu homenatge a Francesc Berenguer*:

"Aquest senyor Berenguer, tota la tarda capficat en les obres del Temple de la Sagrada Família, tot el matí atrafegat amb les que per al seu propi compte i el d'un arquitecte anomenat Pasqual solia dur a terme, encara li sobrava temps, en arribar el vespre, per anar a sessió d'algun dels tres o quatre centres on ell intervenia i per educar els seus infants amb amorosa intel·ligència".

Que l'estil decoratiu que hom atribueix a Gaudí sigui el millor de l'obra gaudiana és una opinió més de Sacs, qui, com que no és arquitecte, hom comprèn que

la defensi, però, com tot aquell que, en el problema arquitectònic sàpiga veure quelcom més que un simple problema d'epidermis, concedirà, a ben segur, una vàlua major a les seves estructures (moltes d'elles genials) que no pas a l'abillament amb què sabé vestir-les.

Que Berenguer sigui el creador de l'estil de Gaudí, això fa somriure. Quan, de jove, passa Berenguer a les ordres de Gaudí, aquest ja ha produït obres personalíssimes, entre d'altres la casa Vicents de Gràcia, fita gloriosa de la magnífica sèrie d'obres que anirà bastint. Hauria estat precis, perquè Berenguer hagués pogut imposar un estil a Gaudí, que aquell hagués estat un nen prodigi. ¿Com podia Berenguer, als divuit anys (Gaudí basteix ja el palau Güell), imposar a Gaudí un estil o altre? Berenguer, a l'edat en què sol començar-se la carrera d'arquitecte, devia ésser un delineant tan hàbil com es vulgui, però delinquant al capdavant, impotent per a empescar-se cap estil, i més impotent, encara, per a imposar-lo a un geni que, com Gaudí, no tolerà en la seva vida ni una ombra d'imposicions.

Tothom qui ha conegut ben bé Gaudí, especialment tots aquells que d'una manera o altra han treballat a les seves ordres, poden parlar amb fonament de quina mena de col·laboracions eren possibles a aquell geni; i pot tenir la seguretat el senyor Sacs que tota col·laboració que s'apartés de la que simplement podia aportar un ajudant, un delineant, havia d'ésser completament nul·la. Viuen encara molts dels que treballaren amb Gaudí. Joan Sacs pot informar-se.

"Que Gaudí fracassà com a deixeble de Martorell."

Gaudí fou, realment, deixeble de Martorell? Acceptem-ho, però, amb reserves. Si Gaudí seguí les petjades de Martorell ho féu poc temps, el temps just per a pendre la pròpia volada, de seguida se'n presenta personalíssim i ja sabem fins on arribà.

Però Gaudí no fracassà als ulls de Martorell quan aquest el proposa a la Junta del Temple, per tal de continuar l'obra començada per Villar i que Martorell, per raons de delicadesa, no vol acceptar.

Si Gaudí no es proposa fer mai Martorell i de seguida se'n revela com Gaudí, mal podia en aquell estil triomfar-hi o fracassar-hi. Gaudí en la seva constant evolució, a partir de la casa Vicents de Gràcia, segueix amb l'esplèndida florida d'obres gaudianes, i, en ella, triomfa sempre en estil Gaudí.

Berenguer no pogué triomfar, doncs, com a deixeble de Martorell, per la senzilla raó... que ho fou de Gaudí.

"En Gaudí volgué ésser un innovador sencer." Aquesta afirmació fóra, si no original, nova, si Sacs hagués escrit "fou" per compte de "volgué ésser".

En Gaudí fou un innovador sencer, cal dir-ho.

Però Gaudí no volgué ésser un innovador; Gaudí esdevenia un artista original sense proposar-s'ho; no perseguí mai l'originalitat: la seva manera de saber veure les coses, la peculiar manera de resoldre els problemes, la severa lògica que emprava en tot, tot plegat donava a les seves creacions aquell segell inconfusible. ¿Creu Sacs que Gaudí fa les porxades del Parc Güell obliques pel caprici d'esdevenir original? Fa aquests porxos tombats perquè les empentes de les terres que aquells han de contrarestar ho exigeixen així. Gaudí basteix meravelles utilitzant les trajectòries de forces, i això, que ja traspua en el Palau Güell, constitueix una de les característiques de l'estil que Gaudí no cerca, sinó que surt com a conseqüència de la lògica que empra en la resolució dels problemes que se li presenten.

Resulta, però, Gaudí, original en tots els aspectes de la seva vida. Moltes d'anècdotes poden contar-se a propòsit de l'originalitat que esclata sense esforç.

"En Berenguer fou postergat, sacrificat i anul·lat per la voracitat de Gaudí."

Que Berenguer no fou ni anul·lat ni postergat per Gaudí és un concepte fàcil d'esvair, pensant que Gaudí no fou obstacle perquè el senyor comte de Güell, client de don Antoni, encomanà a Berenguer, ajudat d'aquest, el projecte i construcció dels cellers de Garraf, en els quals el talent de Berenguer aconsegueix fer en l'estil que aprèn al taller del seu mestre una de les seves obres més reeixides.

Ens ha de plaure a tots els amics i admiradors de Gaudí la vindicació que ha fet el senyor Quintana del genial arquitecte.

El senyor Elias podrà seguir negant mèrits al gran arquitecte, però per a combatre'l haurà de cercar fonaments més sòlids.

Aquesta vegada, com tantes d'altres, s'ha posat de manifest l'apassionament i el sectarisme del senyor Feliu Elias.

Retorn al tomisme

Al P. Tomàs Serra, O. P.

Hom torna de molt de temps, i més encara en l'actualitat filosòfica, a la vella filosofia aristotèlica-escolàstica. I no pas que el nom, menyspreat i vil·lingut en els dies de la renaixença filosòfica, hagi perdut tanmateix un bri de valor. El nom d'escolàstica, doncs, pres en aquest sentit, es pot dir que ha estat menyspreat per aquells qui ni tan sols l'havien estudiat o l'havien, semblantment, llegit a trossos: molt superficialment i damunt per damunt.

Es aquella teoria — el tomisme — del món i de la vida i de tot el que es pot meditar i escatir, que ha dit les coses més justes, equànimes i encertades. L'única, no gens menys, que ha pogut agermanar l'experiència i la raó.

Aquest ha estat un dels fets més colpidors pels quals molts han tornat al vell mestratge medieval, per tal com la moderna psicologia experimental i la fisiologia actual no els han fet gens de por. En canvi, aquelles filosofies que s'aparten de la serenor de la vida i de la serenor metafísica — com kantisme i positivisme — de cada dia són més distants de les troballes científiques dels nostres temps.

Tornar al tomisme? Més encara: per què la filosofia moderna se n'apartà?

Descartes plantejà el problema; fou el primer pas i l'acte de revolta primer. Després, fins que arribà la crítica de Kant i el positivisme de Comte, etc., etc., la ment humana ha maldat molt per tal de defugir les velles ensenyances greco-escolàstiques.

Sant Tomàs dins la filosofia catòlica ha estat el *magister* insuperable. I mai per mai no serà superat. Aquell cop d'ull agudíssim, aquella exposició claustral que té en els arguments i aquella vivacitat, sobretot per teories que encara han de venir, fan d'ell un mestre de la ment humana ben difícil, deiem suau, de superar.

Perquè ell ha estat un gran metafísic, ha vist d'una manera perpendicular — i la tara de molts pensadors és veure les coses en sentit oblic — dic, ell ha vist en un sentit perpendicular l'ànima del gran metafísic Aristòtil. Això no lleva pas de dir que Sant Tomàs no degui molta cosa, filosòficament, a Aristòtil. Fins i tot m'atreveixo a dir que si li'n deu veritat, bé està de pensar que tal volta un geni com l'Angèlic no féu més que coincidir amb l'Estagirita.

Kantisme i positivisme, ampliats, desvirtuats i deformats per mants de llurs seguidors, són les dues etapes que al costat del pensament neo-escolàstic es guanyen l'atenció del món filosòfic actual. Però tant

els deixebles de Kant com de Comte duen una pesantor grandiosa deixatada en mig d'obscuritats i en mig semblantment de pensament que s'amaga — com els ritus de les antigues religions — en el fons de les coses i ens és vedat d'arribar-hi. Tal és l'escepticisme kantian i la ignorància comtiana de la metafísica.

Sant Tomàs — l'Escolàstica — reneix. Hom constata com arreu del món es pren cura per a estudiar la mentalitat medieval. I se la segueix. Avui són incomptables, tant en unes com altres llengües, les fonts bibliogràfiques que cal esguardar per a poder estar al corrent d'aquesta producció tan assenyada: llibres a manta i revistes també.

Ara per ara, restaurar la filosofia dels temps passats i en especial la valor de les *Summes* de l'Angèlic, com d'altres obres agudíssimes, és el millor i únic remei per la ment moderna que sent fretura d'abeurrar-se en les aigües pures i cristal·lines de la veritat. I demés: l'únic mestratge per a la joventut hodierna.

JOSEP MIQUEL I MACAYA

Barcelona, diada de Sant Tomàs d'Aquino, 1929.

Notes volanderes

Tornem a tenir l'urbs esventrada com si no haguessim fet res després de tants anys de rebentar-ho tot. Talment sembla una maledicció.

Els nostres intel·lectuals de l'esquerra, i alguns de la dreta que són esquerrans, surten, si més no, a homenatge per setmana. Deu ésser una delícia l'ofici d'esquerrà! No tenen més feina que fer brindis i donar-se *bombos*. I bandejar aquells que els fan nosa.

Herriot, el cap de la veritable esquerra francesa, es plany amargament perquè el laïcisme està en perill de mort i ningú no surt a defensar-lo.

A cada porc li arriba el seu Sant Martí.

Per fi sembla que es deixa sentir la proximitat de la primavera. Quin hivern més llarg i més terrible, bon Déu!

Barcelona se n'ha ressentit força. La seva fama de ciutat d'hivern ha quedat un xic compromesa. Val a dir, però, que, d'això, més que el mal temps en tenen la culpa les males disposicions higièniques de les habitacions, construïdes de cara a l'estiu, com si no hi hagués hivern. I tenim de convèncer-nos que n'hi ha!

Sobre acció catòlica

La insistència del Papa

Es cosa que ha de cridar-nos l'atenció la insistència del Papa sobre la necessitat de l'acció catòlica. Es un tema que no deixa mai de la boca el Vicari de Crist.

Sobretot propugna la necessitat d'aquesta acció al jovent catòlic.

El pla evident de Pius XI és la mobilització de totes les forces vives del món catòlic per a la reconstitució i dilatació del patrimoni de Crist.

Ara mateix, en rebre el Papa l'homenatge personal de dos mil socis de la Joventut Catòlica italiana, que acabaven de celebrar una ben completa Setmana d'Estudis, després de felicitar-los per l'èxit d'aquests estudis i recomanar als joves que abans de tot es procurassin una bona formació espiritual, els exhorta a treballar de valent per la dilatació i consolidació del regnat de Crist sobre la terra.

Fa molt de temps que el Papa insisteix en aquest tema. Ara bé: ¿corresponem els catòlics als desigs, o, més ben dit, als manaments del Papa en aquesta matèria?

¿Podem estar satisfets de fer ço que fem, sense posar-hi de la nostra part res de nou, ni el més petit esforç, ni cap mena de nou sacrifici?

¿No creiem que ha arribat l'hora de fer quelcom més del que fem?

Si no bastés la veu del Pare Sant, que ben clar ens diu que cal treballar amb més delit que mai en l'immens camp del gran Pare de Famílies, ens hauria de moure a fer-ho la pressa que es donen per a envair-lo i destruir-lo els enemics de l'Església, especialment dintre de la nostra pàtria, que van omplint d'obres dolentes, de focus de corrupció, de càtedres de la mentida, mentre, per altra banda, es veuen ajudats en tan satànica empresa per homes i dones que es diuen nostres, i combreguen amb nos altres i fins treballen al costat nostre en obres de pietat i de reparació.

Caldrà destriar-nos.

Caldrà dir als nostres germans esgarriats que és impossible anar junts essent els seus camins i els nostres diferents, i fins diametralment oposats.

Caldrà recordar-los la divina sentència: és impossible servir dos senyors.

Evidentment que la insistència de Pius XI en recomanar a tothom l'acció catòlica vol dir, entre altres coses, que no n'hi ha prou amb el que fem i com ho fem, que cal posar a to la nostra acció personal amb les necessitats actuals de l'Església Catòlica.

A. Z.

"Mirador" no és un pamflet (!!!)

Si els que l'editen ho diuen, gairebé tindrem l'obligació de creure-ho, però es podria donar molt bé el cas que aquests senyors volguessin fer una cosa i els en sortís una altra.

Mirador és un periòdic que disposa de moltes pesetes i que per ara paga els col·laboradors esplèndidament i per això no té res d'estrany que en les seves planes hom vegi les firmes més prestigioses de l'esquerrisme, la qual cosa la trobem completament normal i, encara que una ampla llacuna ideològica ens separi de les personalitats al·ludides, el sol fet de signar els seus articles, ens les fa mereixedores d'un pregon respecte.

Però a l'ombra d'aquesta responsabilitat (literària, política i fins i tot si voleu antireligiosa) hi ha uns subjectes emboscats, els quals emparant-se amb la immunitat de l'anònim, llencen les calúmnies més insidioses contra persones respectabilíssimes i fan brometa grassa a costa d'algun escriptor que ha comès el crim d'escriure millor que ells, i que no es rebaixa a insultar ni amb la cara tapada.

A tot aquest verí, fóra cosa de no donar-li importància, si no fos veí, com hem dit abans, de signatures prestigioses dintre de la literatura catalana. Nosaltres no podem imaginar mai que, per exemple, el senyor Rovira i Virgili s'entretinguí a publicar els incidents familiars d'un notable publicista, ni menys el considerem capaç d'escampar als quatre vents i amb lletres de motllo la vida privada d'una

senyora per més *vedette* que sigui, però això no obsta, que si tant ell com els senyors Carles Capdevila, Soldevila, Pous i Pagès, Miquel Llor, C. A. Jordana i algun altre digne de tots els respectes que es, deuen a un noble adversari, s'abstinguessin de col·laborar-hi, la influència de *Mirador* no tindria altre radi d'acció que les sales i alcoves de l'Ateneu i no empastifaria tot Catalunya amb innobles xafareries filles de cervells amargats o bé de gent que no sap què fer.

No ha estat pas una sola persona, la que ens ha preguntat el perquè els escriptors de dreta (ja que aquests són els que reben més trets de *Mirador*) no ens bastim un baluard per a defensar-nos de les escameses d'aquests *sans culotte* de sucre candí. Fóra una cosa relativament fàcil fer sortir un altre periòdic i des de les seves columnes explicar la vida i miracles d'aquests *lazarillos* (no gosem a posar la paraula en català) de la literatura, puix tots tenen una teulada que al primer gra de sorra hi hauria la gran trencadissa, però a aquestes persones que ens aconsellen de bastir-nos un baluard, amb molt sentiment els hem de dir que han confós els termes, puix si de cas el que hauríem de bastir fóra un safareig i encara que escriptors dels més modestos, dels més insignificants si voleu, hem de constatar que primer trencaríem la ploma abans de davallar a fer la bugadera.

JOAN BAGUENY

OPINIONS D'ALTRE

D'El Debate: "Los niños en el cine".

El número de cinematógrafos madrileños es considerable, y, por añadidura, aumenta casi de día en día. Los hay de lujo y céntricos, los hay de barrio y los hay populares, sin que ninguno carezca de concurrencia habitual. Los niños constituyen buena parte de ese público, sobre todo en las secciones llamadas "vermouth" y en las de los domingos por la tarde. Se explica, ya que el "cine" resulta económicamente una solución para los papás: la de que los pequeños pasan la tarde distraídos, y, relativamente, por poco dinero. El teatro es demasiado caro; las butacas a cinco o seis pesetas (cuatro o cinco duros le cuesta a cualquier familia y no muy numerosa una función) sólo están al alcance de unos pocos, y, en cambio, el "cine" lo está al de todos los bolsillos, aun de los más modestos. Tal es, sin duda, una de las explicaciones, la primera y definitiva quizá, del éxito del "cine" y de... la crisis del teatro, y, como consecuencia de tal hecho innegable, la influencia social del "cine" es creciente y enorme, ¡no digamos respecto del público infantil!

Niñez. Edad peligrosísima, aunque envidiable y por todos dulcemente añorada; edad en que la imaginación centellea y en que las cosas más triviales son idealizadas por la eterna poesía del candor; candor, que quiere decir visión imperfecta de la vida a través de la inocencia angelical que excluye de aquélla lo doloroso, lo sombrío, lo feo y lo imposible; antojándosele, en cambio, todo bueno, bello, alegre, seductor y triunfal... La niñez se asoma ávida al balcón de la vida, que aún no conoce, pero que de un modo intuitivo presiente, experimentando en sus almas, todavía vírgenes y de manera vaga e inconcreta; un turbión de curiosidades y un afán de verlo todo y de que todo se lo expliquen. Es la edad dichosa por excelencia, pero también lo es de infinitos peligros, con vistas a lo irremediable en el mañana... No en balde el niño o la niña viven la dulce tiranía del ensueño y de la inocencia, que borra en ellos las nociones de lo posible y lo imposible, de lo real y lo fantástico, de lo lícito y de lo que no lo es, antojándoseles, muchas veces, sendas de encantador y paradisíaco jardín los grandes abismos y despeñaderos de la vida... Por eso, la niñez debe ser vigilada, custodiada y defendida por la rectitud y la experiencia paternas. Y es indiscutible que para esa niñez, tan propicia a ser sugestionada por el ejemplo, bueno o malo, de virtud o de vicio corruptor o santo, la imagen viva y plástica que surge en la pantalla del "cinema" es todopoderosa. Porque ¿qué podrá "hablar" mejor a esas imaginaciones infantiles que esas copias "exactas y movidas" de la realidad? El libro, el grabado, el discurso, no tienen para la niñez, "toda ojos", la fascinación de ese plasticismo de la película, de esa realidad kaleidoscópica, que es ejemplo viviente, directo y concreto. Ahora, una pregunta. ¿Qué ven, por lo general, en las pantallas de los "cines" los niños que a cientos y a millares acuden a ellos? ¿Ni siquiera hace falta ir al "cine" para que lo sepamos, puesto que en cada esquina lo pregonan anuncios enormes, con figuras, harto "expresivas", que captan las miradas y la atención de esos niños precisamente! Son "muestras" de la mercancía que el industrialismo pelicularo ofrece en sus salas de proyecciones; "muestras" de las dos casi únicas clases de películas, ¡eternas películas!, que se ven en los "cines". Las unas, folletines absurdos, novelones hazafiosos y arbitrarios, en que se glorifican, sin pudor, la astucia para el robo y el crimen, la fuerza bruta y los más bajos instintos. Las otras, aún peores tal vez, glorifican y exaltan "a lo romántico", o sea, idealizándolo hasta cierto punto, un sensualismo de pasiones desnudas

(como las mujeres que las escenifican y encarnan con un realismo absoluto) y en un ambiente, casi invariable, de seductora y quintaesenciada perversión... ¡He ahí la película donde la imaginación de los niños y de las niñas vagabundea más! El veneno sutil de la imagen perversa cae gota a gota en sus corazones virginales, corrompiéndolos, al fin, con una serie de iniciaciones impuras que los llevan a la precocidad, verdugo de sus almas y sus cuerpos... Ved a muchos de esos niños en el "cine" cuando la sala queda casi a oscuras. Fijos los ojos en la pantalla permanecen anhelantes, como hipnotizados y devorados por la curiosidad, una curiosidad a la cual asoma a veces la malicia. En otras tiemblan, escalofriados de entusiasmo o de terror. Es que en la pantalla ha surgido el bandido invencible y rocambolesco que estrangula, apuñala y roba, siempre triunfante y vencedor siempre de sus perseguidores, por su fuerza o por su ingenio. Tal película abracadabrante y de un convencionalismo pueril no será peligrosa, desde luego, para el hombre hecho que o se limita a sonreír bonachonamente y se encoge de hombros aburrido ante tanta estupidez. Pero, en cambio, para el niño aquello equivale a una subyugante apología del mal, y, a esa edad, la admiración tiende a traducirse en imitación, como lo demuestra, en este caso, el gran número de muchachos que la policía ha detenido, en diversas ocasiones y países, por haber intentado imitar prácticamente a uno de esos "héroes" del hampa y de película famosos, o sea, parecidos a los creados en sus novelas por Conan Doyle. Y bien. ¿No tendrán imitadores e imitadoras... mañana los héroes y heroínas de las películas del otro género?... Por lo menos es fácil observar la influencia del "cine" en gran parte de las muchachas, incluso en las pertenecientes a las clases populares: sugestión imitativa de las "estrellas" pelicularas, que se manifiesta en los gestos, "poses", ademanes y hasta coqueterías de sus admiradoras.

Pero, respecto de los niños, sobre todo, es triste que el "cine" no sirva mejor la causa del verdadero progreso, que es el bien, e inexcusable una reglamentación, una censura previa más eficaz, algo, sea lo que fuere, pero que evite que ciertas películas sigan corrompiendo y asesinando ¡tantas almas infantiles, que son "flores" recién abiertas a la vida y a la ilusión!...

CURRO VARGAS

Conferències Quaresmals

Degut a una sobtada indisposició, el nostre company Civera i Sormani no va poder donar diumenge passat la seva anunciada conferència a Mollerusa. La donarà, si Déu vol, el dia 17 de març.

Diumenge vinent el nostre company donarà una conferència a Monistrol, amb motiu de constituir-se en Associació un grup d'ex-alumnes dels Germans de les Escoles Cristianes.

Tots els diumenges de Quaresma s'han donat conferències a les entitats catòliques de la nostra terra, posant-se de manifest la cultura de la nostra joventut.

La felicitat és dels que saben trobar-la

D'ençà que Carme i Eulàlia varen quedar òrfenes, que viuen en una casa de dispeses prop del taller on treballen. Carme és la més gran i la més assenyada. Eulàlia és més bella, però no tan reflexiva com la seva germana. Li plau llegir obres frívols i novel·les romàntiques i més d'una vegada ha somiat que li cauria del cel un promès gentil que se l'emportaria a seguir món amb els llavis plens de cançons i rialles.

Eulàlia malversaria els seus guanys amb vestits llampants i galindaines. Ella sap que una donzella que fa goig és constantment cobejada. Quan un jove es fixa en els seus ulls brillants, somriu agràida i mostra coquetament entre la vermellor dels llavis una rastellera de dents blanques.

Carme és feinejadora i no pensa sinó en el treball. Quantes vegades la seva germana Eulàlia no podria comprar-se un vestit si ella no li prestés els diners. Abans de dirigir-se al taller on treballa va al temple a fer uns moments d'oració. Si les seves companyes de treball canten cançons pícaresques, abaixa els ulls i procura distreure's. Eulàlia, que treballa en el mateix taller, riu i bromreja amb les seves amigues. Ella també en sap de cançons que fan enrogir les galtes de les donzelles honestes! Les cantaria si la seva germana no l'obligués a callar cada vegada que intenta cantar-les.

Al pis del davant on viuen les dues germanes hi viu l'Enric amb la seva mare, que ja és molt velleta. És comptable d'una casa de comerç molt acreditada. Com la majoria dels dependents cultes, sap que al món no hi ha solament llibres ratllats i lletres de canvi, sinó altres coses que són necessàries a l'esperit i a la intel·ligència. Segueix el moviment literari i llegeix amb delectança les obres dels millors escriptors catalans. Quan al Liceu es canta una òpera de Wagner, el trobareu al quart pis d'aquell teatre. L'Enric, però, és una mica tímid. Cada nit, en havent sopat, es reuneix amb les dues germanes. Eulàlia troba una mica ensopeïdes aquestes tertúlies. Li plauria més passar la vetlla en alguna sala de cinema. En canvi, a la seva germana Carme li plau conversar amistosament entorn de la taula del menjador, en aquella hora que plana damunt la ciutat un gran silenci.

La dispesera també intervé en la conversa. És una dona vídua que, en morir el marit, que no li va deixar sinó deutes, es va veure obligada a posar dispesa. La seva figura és una mica grotesca. És tan petita i rodanxona que hom diria que l'han posada dins d'una xicra i l'han sacsejada amb violència. Quan l'Enric conta alguna anècdota graciosa, es posa a riure estrepitosament, com si una mà invisible li fes pessigolles. És una mica roja de galtes i té els ulls petits com els d'una fura. Estima tendrament les dues germanes. Ja fa temps que endevina que l'Enric estima l'Eulàlia, i procura que seguïn un prop de l'altre perquè puguin parlar-se confidencialment.

Els dissabtes la tertúlia s'allarga una mica més. L'Enric va comprar una gramola perquè es distraigués la seva mare, i cada dissabte la posa a disposició de les dues germanes.

Eulàlia mostra una gran predilecció pels balls americans. Quan ressonen en els aires les estranyes sonoritats d'una dansa exòtica, Eulàlia acluca els ulls i veu resplendir els llums de les sales de ball, on la joventut es diverteix follament. Els joves es posen al seu entorn i li ofereixen el braç per a treure-la a ballar. I ella balla amb les galtes roges i el pit panteixant. Quan el disc deixa de giravoltar i s'extingeix el so extravagant dels instruments del jazz, obre els ulls i la realitat esdevé molt més feixuga. L'avorreix conversar amb l'Enric, que és tan tímid, i s'ensopeïx escoltant les facècies ingènues de la dispesera.

Una nit l'Enric no va passar a reunir-se, com de costum, amb les dues germanes. La seva mare penetrà en la seva cambra i li va dir:

— Fill meu, ja fa dies que observo que estàs molt trist. No m'enganyis. Les mares quan no coneixen les penes dels fills, les endevinen. Tu estimes l'Eulàlia?

L'Enric, després d'uns moments de vacil·lació, respongué:

— És cert. L'estimo amb tota la meua ànima.

L'Enric, amb els ulls amarats de llàgrimes, es va llençar als braços de la seva mare. Després d'uns moments de silenci, la mare li va dir profundament emocionada:

— No ploris, fill meu, que aquests no són pas uns amors impossibles. ¿Li has dit a l'Eulàlia que l'estimes?

— No, mare.

— Com saps, doncs, que no l'estima?

— Al meu costat s'avorreix. ¿Com voleu, mare, que m'atreveixi a dir-li que l'estimo si em parla amb una gran indiferència?

— De vegades les aparences enganyen. Potser és una noia molt honesta que no s'atreveix a posar de manifest l'amor que sent per tu.

— Amb els llavis es pot mentir, però amb els ulls no. Quan brilla en el cor de la dona estimada la flama de l'amor, en els seus ulls veiem les resplendors.

— Per què suposes que l'Eulàlia no l'estima? No ets un home honrat? No ets un bon fill? No saps pastar-te el pa amb la suor del teu front? ¿Què més pot desitjar una donzella que trobar un home bo, honrat i treballador? Creu-me, fill meu, no és possible que l'Eulàlia et refusi. Si et refusa és que té ulls i no hi veu. Cal que tinguis coratge, fill meu. D'ençà de la mort del teu pare tu has estat el meu únic consol. Jo t'estimo com mai cap dona no et sabrà estimar. En l'amor de les mares no hi ha ni un bri d'egoisme. Si calgués, fill meu, et donaria la llum dels meus ulls i la sang de les meves venes. El meu desig és que siguis feliç. Ja sóc molt velleta i s'acosta el dia que t'hauré de deixar. No saps amb quina pena me n'aniré d'aquest món si veig brillejar les llàgrimes en els teus ulls. Vull, fill meu, que siguis feliç. Si tu no t'atreveixes a dir a l'Eulàlia que l'estimes, vols que li parli jo?

— No, mare. L'Eulàlia es riuria de mi si sospitava que tinc por de dir-li que l'estimo. Si no li

faig aquesta confessió és perquè tinc la seguretat que no m'estima.

L'Enric estimava amb una gran tendresa la seva mare. Per tal que ella no sofrís, li va dir fingint una gran serenitat:

— Cal que ens tranquil·litgem, mare meva, perquè aquest contratemps no té cap importància. Si l'Eulàlia no m'estima, bé trobaré, quan m'ho proposi, una noia tan bonica com ella que em comprengui i m'estimi.

— Tantes com vulguis en trobaràs, fill meu. De fills tan bons com tu n'hi ha ben pocs.

La Carme, sospitant que l'Enric no havia passat, com de costum, en havent sopat, perquè la seva germana es mostrava amb ell indiferent i esquivava, li va dir:

— Sembla estrany, Eulàlia, que no t'inspiri respecte un jove tan assenyat com l'Enric.

— No fa per mi, germana meva. Jo vull un promès que sigui alegre com uns picarols.

L'endemà, en sortir la Carme del taller, va veure la seva germana conversant amb un jove elegantment vestit. "Ara comprenc, va pensar, perquè es mostra tan indiferent amb l'Enric."

Cada dia, en sortir l'Eulàlia del taller, anava a donar un passeig amb el seu promès. L'Enric, en saber que l'Eulàlia tenia relacions, es va entristir tan profundament, que la seva mare li va dir:

— Fill meu, cal que tinguis coratge. En els moments de prova és quan es coneixen els homes espiritualment forts. No ens trobem en un paradís, sinó en una vall de llàgrimes. Déu ha posat rialles i cançons en els nostres llavis, però també ha posat llàgrimes en els nostres ulls. Hem de saber riure, però també hem de saber plorar. En el camí de la vida no solament trobem roses, sinó també arestes.

L'Enric no va saber què respondre. Estimava tant la seva mare, que no volia fer-la plorar.

Un dia la Carme digué a la seva germana:

— Eulàlia, dissortadament els pares són morts i, per tant, tinc el deure d'aconsellar-te com si fos la teva mare. T'haig de dir, amb tota sinceritat, que no em plau el teu promès.

— Germana meva, és a mi que m'ha de plaure. És un jove molt atent i molt amable.

— Una noia honesta no ha de voler que el seu promès la porti per carrers obscurs i solitaris. Si veritablement l'estimes, evitaria que la gent et pugui tenir en mal concepte. Us he seguit de lluny moltes vegades.

— M'ho temia. Ets molt indiscreta.

— Sóc la teva germana i tinc l'obligació de vetllar per tu.

— No necessito els teus consells, germana meva.

— Els necessites perquè ets molt irreflexiva.

Després d'una petita pausa seguí dient:

— ¿Creus que és gaire edificant que en passar per carrers solitaris t'agafi del braç i t'estrenyi les mans? Una noia honesta no ha de permetre aquestes intimitats. Estàs segura que t'estima?

— Sí; m'estima tant, que diumenge vinent vol portar-me al Montseny perquè respiri els aires sanitosos d'aquella muntanya.

— I has acceptat?

— Naturalment.

— Germana meva, si has perdut el seny jo encara en tinc per evitar que el teu promès llenci

damunt el llot el nom honrat dels nostres pares. Per què no m'invita també a mi?

— Li he proposat que t'invités, però m'ha dit que preferia que féssim l'excursió completament sols.

— Ho veus?

— Ets molt mal pensada.

— ¿Però que no comprens que això és un parany perquè no tinguís al teu costat ningú que et defensés? Encara que no fos perillosa aquesta excursió has de tenir en compte que el teu cor malalt no podria resistir una altura tan considerable.

Quan dissabte a la nit la dispesera apagà el llum del menjador, es va dirigir a la porta que dóna accés a l'escala i va retirar la clau del pany. La dispesera temia que l'Eulàlia fugís de casa a la matinada. La Carme es va alçar entorn de mitja nit, i a poc a poc es dirigí a la cambra on dormia la seva germana. Amb gran precaució va posar la clau de la porta per la banda de fora i, un cop va tancar-la, retornà a la seva cambra.

Quan per les esclatxes dels porticons de la finestra penetrava un rajolí de llum, es va alçar l'Eulàlia. Obrí de bat a bat la finestra i va alçar els ulls al cel. Els núvols de la banda de llevant sagnaven lleugerament. Enllà d'enllà blavejaven les muntanyes bellament ondulades. Del cel davalava una llum molt blava.

L'Eulàlia, en disposar-se a abandonar la cambra, es va adonar que la porta estava tancada. Nerviosament es va deixar caure damunt el llit i va plorar amb gran desconsol.

Eren les set del matí quan va sonar el timbre de la porta. La dispesera acudí a obrir-la. Un jove, lllevant-se el barret, li digué:

— Podria veure la senyoreta Eulàlia?

La Carme, en sentir la veu del promès de la seva germana, eixí ràpidament de la seva cambra i anant al seu encontre li va dir:

— Faci el favor de passar.

Quan la porta fou closa, la Carme li digué amb gran energia:

— Sembla increïble que tingueu tant de cinisme. Ahir, quan vàreu deixar la meva germana, us vaig seguir. Conec el vostre nom veritable i sé qui sou.

— Qui sóc jo?

— Un miserable. Sé que esteu promès amb una senyoreta distingida i que aviat us casareu.

— I per què no puc divertir-me?

— Sou més vil del que jo sospitava. ¿Us penseu que és lícit divertir-se amb les noies humils? Vós el que voldríeu és llençar l'honor de la meva germana damunt el fang del carrer. Això no ho aconseguireu perquè encara sóc prou forta per posar-vos les mans damunt el rostre.

— Sou molt coratjosa.

— No es necessita gaire valor per a bufetejar un covard. El jove que pretén enganyar una noia no mereix cap mica de consideració ni de respecte.

— Hi ha noies de moltes menes.

— Miserable! Sortiu immediatament d'aquesta casa.

El jove no es va atrevir a descloure els llavis davant la indignació de la Carme, i va traspasar la porta.

La dispesera i la Carme varen córrer ràpida-

ment vers la cambra de l'Eulàlia. Aquesta va dir, en veure la seva germana:

— Estic aclaparada. Ho he sentit tot. Perdó, germana. Tu ets més bona que jo. No deixis mai de donar-me bons consells.

Eulàlia va tenir un desengany tan gran, que va emmalaltir. El metge digué a la Carme que la lesió que tenia al cor s'havia agreujat. En previsió del que pogués succeir, va rebre molt piadosament els auxilis espirituals. Feia vuit dies que era malalta quan va morir a causa d'un atac cardíac.

La Carme va plorar-la molt. La pobra Eulàlia no era pas dolenta, sinó irreflexiva com moltes noies que no s'adonen que, sovint, es troben al caire de l'abisme.

L'Enric tornà a passar cada nit a fer tertúlia amb la Carme i la dispesera. Una nit que la Carme

l'acompanyà fins a la porta, l'Enric li va dir:

— Som ben estranys els homes. Unicament ens enlluerna la bellesa física. Quan vivia la vostra germana no em vaig adonar de la grandesa de la vostra ànima. Sou una dona exquisida.

La Carme abaixà els ulls i l'Enric, agafant-li les mans petites i perfumades, li digué:

— Carme, voleu ésser la meva esposa? La meva mare velleta us rebrà amb els braços oberts.

La Carme ja feia temps que estimava l'Enric i va esguardar-lo amb llàgrimes als ulls.

Quan la mare velleta va veure que l'Enric era feliç i que estimava amb tanta de tendresa la seva esposa, exclamà:

— Senyor! Ara ja podeu cridar-me quan us plagui. Ja puc morir tranquil·la, perquè el meu fill és feliç.

J. CIVERA I SORMANI

Senyor, que hi vegin!

El so amorós de la campaneta del Sant Viàtic ens féu sortir al balcó, per tal d'oferir a Nostramo el nostre homenatge humil. I s'escaigué llavors trobar-se el Viàtic i un grup de mariners de l'esquadra anglesa. Aquests restaren indiferents: el pas del Bon Jesús, el qual era amagat sota el vel eucarístic i tancat en l'humil copó, no deia res a llurs esperits, si no és un sentiment de curiositat per un espectacle que mai, potser, no havien vist. El Bon Pastor passava i les ovelles no el reconeixien. Pobres ovelles esgarriades! Perquè, en mig de la profunda pena que el fet ens causà, trobàvem que tenia una explicació: aquella pobra gent devia ésser protestant, potser ho era amb tota la bona fe, i no tenia la sort de creure, com nosaltres, en el dogma consolador de la presència real de Jesucrist en la Sagrada Hòstia.

Però no foren els mariners sols a no retre al Bon Jesús l'homenatge que li deu tot home. Ens fixàrem en l'altra gent que transitava pel carrer, i no veiérem cap persona que s'agenollés respectuosament al pas del Sant Viàtic. Per respecte humà (que, encara que sembli mentida, el respecte humà pot també fer-nos fer alguna cosa bona, o menys dolenta), per costum, potser per restes d'un sentiment religiós esmorteït, es llevaven el capell, o feien una contorsió estranya, com una paròdia de genuflexió o d'agenollament; però els dos genolls flectats, el cap inclinat, aquella actitud d'adoració respectuosa pròpia del bon catòlic davant de Jesús Sagramentat, no la veiérem en ningú o gairebé en ningú. El Bon Pastor passava entremig de les ovelles del seu propi ramat, i les ovelles qui el coneixien, feien veure que els era desconegut. *In propria venit et sui eum no receperunt!*

Qui sap si aquell gest piadós que es negà a fer la multitud vianant hauria estat claror per algun d'aquells mariners anglesos, claror que li hauria desvetllat l'ànima i l'hauria oberta a la Llum del Crist, a la Llum veritable del Crist, a la nostra Fe santa íntegrament creguda! Qui sap si aquella indiferència general de la gent catòlica que pogueren observar

els pobres protestants, afermà més i més algun d'ells en els seus errors! "Si és veritat, com diuen, que Crist està realment en l'Hòstia consagrada, que allò que veuen els ulls humans ja no és pa, sinó el seu mateix Cos; si és veritat tot això, per què el deixen passar sense adorar-lo els qui creuen aquest dogma?" I aquesta conducta vergonyosa de tants catòlics ens causà una pena més profunda encara que la indiferència dels protestants. I els nostres llavis mormolaren una pregària, a l'uníson amb el cor; una pregària per als uns i per als altres, per als pobres protestants i per als covards i més culpables catòlics vergonyants: Senyor! feu que hi vegin! I que segueixin sempre els camins que la vostra Llum els assenyali!

JORDI GARCÉS, Prev.

Del món catòlic

En ocasió de l'Assemblea de la Joventut Catòlica d'Anvers, el Sant Pare escriví una carta a l'Eminentíssim Ascaleri, en la qual veiem estampades unes veritats grans, dolent-se que mentre totes les branques del saber humà han obtingut grans progressos, sigui tan gran la ignorància religiosa en tots els ordres de la societat.

Aquesta ignorància és el que fa dir tants disbarats i cometre tants absurds als que volen parlar de religió i ordenar-la, desconeixent-ne els més vulgars principis.

* * *

A Austràlia és notable la difusió aconseguida per l'Apostolat de l'Oració. Més de 150 mil membres, entre homes, dones i nois s'hi troben inscrits. No hi ha obra pietosa que posseeixi tal difusió.

Del món del treball

Els artistes inconeguts

Quan en plegar del treball els milers d'obers que construeixen els palaus de l'Exposició de Montjuïc, que semblen obres de ciclops i de fades, fixem en ells la vista per tal de fer-nos càrrec de quins són els mestres executors de tantes meravelles i retre'ls els homenatges de la nostra admiració i el nostre respecte, no veiem més que colles de gent humil, sense res que distingeixi els uns dels altres obrers, sense que cap d'ells suri per damunt dels altres, ni tingui cap d'ells consciència certa de l'obra que acaben de fer les seves mans, aquestes mans que són un dels més grans prodigis de Déu en aquesta terra de prodigis que és la nostra.

Nosaltres prou voldríem destriar-ne els obrers més experts, els més primparats, aquells que tenen braç de ciclop i dits de fada, però n'hi ha tants...

Moltes vegades els veiem passar, humils, inconeguts, eclipsats dins la seva brillant constel·lació d'artistes del poble, que per expressar aquests sentiments nostres sols podem descobrir-nos mentalment quan passen aquests obrers i lloar Déu, que d'uns éssers sortits de l'estament social més humil n'ha fet orfebres que fan de les pedres joies i dels conjunts palaus fantàstics, dignes, en certa manera, de la mateixa Divinitat.

Diuen de Berlín que per mitjà d'una sentència arbitral s'ha posat terme al conflicte de l'art tèxtil.

A Alemanya ha mort un sacerdot, Sonnenschein, que ha passat la vida entre les masses d'obers de Berlín més pobres i corrompudes, fent bé a mans plenes i sacrificant la seva vida per tal de no deixar, ni de nit ni de dia, els seus estimats obrers caiguts en desgràcia. Si el vot d'aquests valgués, poc trigariem a veure als altars el sacerdot germànic, glòria de la nostra Religió i dels nostres homes d'acció social.

Segons el diari soviètic *Pravda*, l'any passat s'imposaren als obrers de les fàbriques metallúrgiques del Sud-oest més de cent mil càstigs disciplinaris per faltes al treball i sabotatges que feren malbé molt de material.

Molts minaires sense treball del país de Galles anaren a Londres per a reclamar del cap del Govern i de la Cambra dels Comuns la protecció deguda. Promogueren grans aldarulls i se'n tornaren tan satisfets, però sense feina.

La vaga dels obrers del port de Bordeus s'ha generalitzat prenent caràcter tumultuari.

El tribunal d'arbitratge de Melbourne (Austràlia) ha imposat al Sindicat d'obers de la fusta de construcció, una multa de mil lliures esterlines per haver encoratjat el moviment vaguista dels seus associats, i haver-se posat, d'aquesta manera, enfront de la decisió arbitral.

La conferència de Sindicats d'obers minaires d'Austràlia ha acordat rebutjar totes les propostions patronals que representaven una reducció en els salaris.

Acabat el termini donat per les companyies explotadores de mines, i no havent estat acceptades llurs proposicions, quedaran acomiadats 11.000 minaires.

En poc temps ha augmentat extraordinàriament el treball en les mines de carbó d'Anglaterra. Per això baixa ràpidament el nombre d'obers sense feina.

A Budapest els obrers sense feina organitzen manifestacions per tal de cridar l'atenció del Govern i del públic i aconseguir l'ajut necessari. Les topades amb la policia sovintegen.

Sobre modèstia en el vestir

Sota aquest títol publica el B. O. del Bisbat de Barcelona, del dia 23 de febrer, la següent Circular que llegiran amb molt de profit els nostres lectors.

"En el discurso dirigido por Su Santidad, el lunes 11 de este mes, a los Párrocos y predicadores cuaresmales de Roma, el Sumo Pontífice, sin intento alguno de trastornar los planes de éstos, no dudaba que en las líneas de su programa oratorio hallarían manera de incluir y de recomendar vivamente a sus fieles oyentes algunos puntos merecedores de singular atención.

Señaló el Papa tres de estos puntos, e indicó el primero de ellos con estas palabras, cuyo texto italiano puede verse en *L'Osservatore Romano* del miércoles 13:

"La primera cosa desagradable que todavía Nos afflige mucho, después de tanto decir y predicar por todas partes, así por parte de los Pastores de almas como por la buena prensa; una cosa que Nos hace enrojecer como Vicario de Jesucristo, y que, según la enérgica expresión de Jesucristo mismo, hace enrojecer a nuestro propio Señor y Redentor, es la in-verecundia de tantas desgraciadas mujeres, de tantas desgraciadas jóvenes que, sin embargo, se llaman, y quieren que se las llame cristianas.

Procurad también vosotros, amados hijos, convenir con paternal bondad, con paciencia y tesón, a todas esas pobrecitas que son esclavas de una moda tan indigna de países civilizados, y todavía más de países cristianos; tantas pobres esclavas que sienten y se avergüenzan de su esclavitud, pero que no tienen fuerzas para rebelarse contra una tiranía que explota su pudor, como el negrero explota la sangre de los esclavos, y es una nueva y verdadera forma de trata de blancas.

Pero, además, marcad con el fuego de vuestra apostólica palabra a tantas desvengonzadas que no sólo no sienten la indignidad de su manera de vestir, sino que casi se glorían y se jactan de ella."

En la misma forma y con la propia recomendación del Padre Santo, trasladamos estas doloridas frases a nuestros Párrocos y a los oradores cuaresmales de esta Diócesis, rogándoles que, al recordarlas y comentarlas, pongan especial cuidado en la pulcritud de formas literarias, nunca refiida con la energía del fondo y la innegable gravedad del asunto.

Barcelona, 19 de febrero de 1929.

† EL OBISPO"

El Nou Testament. — Vol. I. Els Evangelis i Fets dels Apòstols. — Foment de Pietat Catalana. Duran i Bas, II, Barcelona.

La Comissió tècnica de l'obra del Sant Evangeli fa constar en el Pròleg que s'han publicat dues edicions del Sant Evangeli i Fets dels Apòstols, durant l'any 1924, amb un total de 36.000 exemplars, i aviat exhaurides; novament publicat el Sant Evangeli en forma de Concòrdia dels quatre Evangelistes, l'abril de 1926, amb una edició de 30.000 exemplars, d'una extraordinària acceptació, la Comissió d'aquesta obra, tenint en compte la necessitat i les demandes de la clerecia i del nostre poble fidel, ve a realitzar el seu ideal d'edició i versió a la nostra llengua de tots els Llibres Sants. Amb aquest primer volum, doncs, del Nou Testament comença l'edició i versió d'aquests Llibres, el conjunt dels quals és la Sagrada Bíblia.

En parlar del caràcter de l'edició es fa constar que la Comissió tècnica "s'ha proposat com a ideal fer una edició de la Sagrada Bíblia especialment ordenada al ministeri espiritual segons les normes més eclesiàstiques. Éssent dirigida, de primer, als sacerdots, i, després, a tots els fidels cristians, voldríem que pels nostres sacerdots aquesta fos una edició ministerial, instrument adequat de llur ministeri sagrat, tant a l'altar com a la trona; i per als fidels una edició d'edificació espiritual, que d'una manera atraient i eficaç els porti a viure una vida sobrenatural".

Es fa constar que, tractant-se de fer una edició típicament eclesiàstica i ministerial, no podia haver-hi cap dubte en l'elecció del text: "havia d'ésser el de la Vulgata Clementina, que és l'únic text oficial de l'Església catòlica. Tampoc no podia haver-hi dubte en l'estil literari que havia de tenir la traducció: el que, reproduint millor el caràcter de cada llibre i de cada autor, s'acomodés més naturalment al llenguatge del nostre poble."

Referint-se a l'estil, diu la dita Comissió que "no pot ni ha d'ésser emprat com un fi, sinó com instrument d'edificació espiritual. Guardant i estimant el decòrum i la dignitat que en el llenguatge, tant o més que en altres coses, demanen els Llibres Sants, ha cregut convenient pendre's, en la versió, de tota preocupació exclusivament lingüística, així com de tota pruija de fer literatura. Cercar això últim com a fi primordial, afirmen les il·lustres personalitats que integren la Comissió tècnica, ens hauria semblat un despropòsit i, segons l'intent, una profanació. El nostre desig ha estat de traduir el text d'una manera natural i espontània, sense recerques de llenguatge i de construcció, acomodant-nos tant com era possible a l'estil de l'autor".

Aquest pròleg situa admirablement els fidels que es disposin a llegir i meditar els Sants Evangelis. No solament coneixem el criteri de la Comissió tècnica sobre la versió dels Sants Evangelis, sinó que sabem amb quina disposició hem de llegir-los.

La redacció de notes en la part catalana ha estat confiada al nostre dilectíssim amic Dr. Pere Ginebra. Aquestes notes posen de manifest la sòlida cultura del docte sacerdot. Han estat consultats els més no-

tables comentaristes i exegetes, tant en els quatre Evangelis com en els Fets dels Apòstols.

Les notes del text llatí han estat redactades pel nostre estimat amic Rvd. Josep Casanelles.

Foment de Pietat, encara que en la seva llarga i meritòria actuació no hagués fet altra cosa que posar els Sants Evangelis a les mans dels fidels, ja podria ésser considerada com una de les nostres més benemèrites institucions. Les obres de Foment de Pietat tenen una gran difusió arreu de la nostra terra, la qual cosa és una palesa demostració que plauen al poble.

Avui ja ningú no s'atreveix a negar l'autenticitat dels Evangelis. Els escriptors contemporanis dels Apòstols ens parlen ja d'aquests documents. Aquests escriptors no són pas tots cristians. N'hi ha de jueus i de pagans.

Sant Policarp, bisbe d'Esmirna, que fou ordenat per l'Apòstol Sant Joan, ens parla de l'Evangeli. També ens en parlen alguns deixebles dels Apòstols. Ens diu Sant Justí que els cristians tenien el costum de llegir a l'Església els comentaris dels Apòstols. Es refereix naturalment als Evangelis.

En el segle III es dona testimoni de l'existència dels quatre Evangelis. Es Orígenes qui afirma que els Evangelis han estat venerats d'ençà del temps dels Apòstols.

Eusebi, Pare de la història eclesiàstica, en el segle IV, ens parla també dels Evangelis. Sant Agustí diu que si l'Evangeli, conservat i transmès per l'Església, i acceptat per totes les nacions, és apòcrif, no hi ha al món cap llibre autèntic.

Alguns fets dels Evangelis els trobem esmentats i recollits en algunes obres d'autors jueus i pagans. En l'obra de l'israelita Josefus, *Antiquitats jueves*, en la qual es descriuen les guerres dels jueus contra els romans, hom pot llegir: "Per aquell temps va viure Jesús, home savi, que va tenir molts deixebles. Baldament Pilat l'hagués fet crucificar instigat per la gent de més relleu del nostre poble, els seus deixebles no varen deixar d'estimar-lo; i ell se'ls va mostrar viu tres dies després de la seva mort."

Tàcit, autor llatí del segle I, fa constar que "l'opinió pública acusava Neró d'haver incendiat Roma. Però ell, per tal d'esvair aquests rumors, va culpar els cristians. Aquest nom els ve de Crist, que sota el regnat de Tiberi fou condemnat a mort pel procurador Ponç Pilat".

Podríem retreure el testimoni de moltíssims escriptors, per a demostrar que en els primers temps del cristianisme es parlava ja dels Sants Evangelis, i hom els donava una gran importància.

Si l'Evangeli és la paraula de Déu, i ens consta la seva autenticitat, hem de convertir els Sants Evangelis en el nostre llibre predilecte. Cal que tots els fidels n'adquireixin un exemplar, per tal que els sigui possible de conèixer i meditar les veritats eternes.

El coneixement de Jesús ens portarà al camí de la perfecció cristiana. El bon Jesús és el nostre millor amic. Vulguem-hi fer coneixença i no ens allunyem mai del seu costat, que Ell és la Veritat i la Vida.

FETS DE LA SETMANA

Els nostres lectors ja ens dispensaran de les omisions, involuntàries, que noten sovint en aquesta secció. La major part són degudes a la imperícia del cronista, i altres a les dificultats del temps, no sempre insuperables.

El nostre antic i il·lustre company d'acció social catòlica, senyor Calvo Sotelo, actual Ministre d'Hisenda, acaba de fer unes interessants declaracions que publica el nostre estimat col·lega *El Debate*, de Madrid, les quals val la pena de recollir. Diuen així:

"En la nostra Hisenda s'ha realitzat ja el fonamental.

Ara cal consolidar, i acabar, però no crear. Es a dir, està a punt de néixer el Banc de Crèdit Exterior, institució en la qual tinc gran fe per al bé de l'esdevenidor econòmic espanyol.

Però la tasca de la Hisenda en 1929, ha de constituir el desenrotllament progressiu d'allò efectuat en l'últim trienni i principalment en cuidar de la recaptació, perquè el superàvit de 1929 millori el de 1928, i permeti suprimir en 1931 el que queda del pressupost extraordinari.

Crec que la Hisenda espanyola ja està sanejada.

Estimo que no procedeix parlar d'economia, puix el que s'estalvia al Marroc, per exemple, cal gastar-ho en Instrucció pública.

Crec precis establir l'impost sobre la renda per assolir l'equitat fiscal.

Preguntat sobre si ell abandona definitivament la intervenció en el canvi de la pesseta, digué que de cap manera. Per consegüent, s'estudia la implantació del patró or i, mentrestant, s'adoptaran les mesures precises per a defensar la pesseta.

La intervenció queda suspesa provisionalment, només.

—A què obeeix aquesta mesura? — se li preguntà i respongué:

—A interessos d'informació i interpretacions falses a l'estranger respecte de la situació política d'Espanya.

Per a intervenir un mercat monetari sense desvessall, és necessària l'estabilitat política.

A Espanya n'hi havia i n'hi ha, malgrat els recents esdeveniments, però a l'estranger la llançaren als gosos, com vulgarment es diu, i s'entestaren a negar-la.

El diner és temerós i es deixa moure moltes vegades per l'aprensió subtil, i després d'ocórrer allò de Ciudad Real, s'impressionaren les Borses estrangeres i no les espanyoles, que cotitzaren amb tota normalitat.

Aquell dia, el comitè de canvis hagué de vendre prop d'un milió de lliures, o sia prop de trenta milions de pessetes per a defensar la cotització d'aquesta moneda. Tot el planeta era venedor de pessetes per desconfiança infundada envers Espanya.

Si ens haguéssim entestat a mantenir aquell canvi en els dies següents, serien molts milions de lliures,

això és, d'or, retornades per Espanya des d'aleshores.

Parlant dels danys de les bullangues, ha dit que són fatals.

En l'actual moment, una nova revolta ocasionaria pertorbacions econòmiques irreparables.

Els danys causats pels darrers successos es poden evaluar en centenars de milions; és el turisme que es retrau, els valors que es deprecien, els crèdits que es dificulten, el capital estranger que s'allunya, el diner nacional que temerosament fuig, la importació que s'encareix, el nivell de preus que s'altera. En fi, un conjunt de factors, el còmput i evaluacions dels quals s'haurien de fer prèviament els que es llancen a tan perilloses aventures."

* * *

Europa ha estat sotmesa aquests dies a una violentíssima sotragada diplomàtica poques vegades vista.

Un tractat hàbilment falsificat i un engegament foll en tenir-lo per autèntic les entitats estatals que es consideraven perjudicades per ell, han portat a algunes nacions europees a extrems de sensibilitat inconeguts.

Hom resta meravellat que en ple segle xx, a les portes de Ginebra i molles encara les firmes del Pacte Kellogg, siguin possibles conflictes tan sorollosos com el promogut per la publicació d'un pacte com el suposat entre França i Bèlgica, pres seriosament per Holanda i poc menys per les nacions a qui, d'ésser autèntic, afectava. Totes les més altes potències d'Europa han sortit aclaparades i en ridícul d'aquest estrambòtic afer, ço que vol dir que tenia quelcom de lògic, o natural, el pacte, i que, davall d'aquest pacifisme imposat per la por de tots més que per llur convenciment, hi ha un malestar i una incertitud i temença capaces per a donar lloc a situacions perilloses, tant com absurdes, com la que acabem de passar.

Entretant a Ginebra s'ha tornat a reunir l'areòpag de les nacions, mentre a Washington s'ha realitzat, amb pompes quasi orientals, el canvi de presidents.

Coolidge s'ha gloriejat del grau extraordinari de prosperitat en què deixa els Estats Units. Té raó; però la seva política imperialista i la seva evident protecció a l'home que ha portat Mèxic a les desolacions i abominacions que tenen el món esverat i arborat d'indignació, donarà al nom de Coolidge un caire poc envejable.

Per cert que el telègraf anuncia l'esclat d'una gran revolució a la república mexicana, insinuant-se la idea de la intervenció ianqui per a protegir, naturalment, les persones i llurs interessos. No creiem, però, que aquesta intervenció es realitzi ara; no està prou madura la fruita per a collir-la, però ja madurarà. Recordi's la història de l'anexió de Texas. I d'altres annexions.

J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

Espanya

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha cobrat per impositacions d'estalvi 4.877.247 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi 4.401.915 pessetes; resulta una diferència de 475.332 pessetes a favor de les impositacions. En la mateixa setmana s'obriren 1.014 llibretes noves.

—El Govern vol activar la construcció de cases barates per a l'element militar, començant a Madrid i Barcelona.

—La regió d'Astúries és una de les que fa més avenços d'un temps ençà. Ara s'hi van instal·lant Granges Agrícoles comarcals per tal d'ésser escoles adequades al terreny i servir de llum als pagesos. Bona falta fan.

—El Consell Patronal de l'Institut Nacional de Previsió es proposa estimular la generositat social a favor dels vellets i l'augment de llurs pensions.

—A Palència s'ha celebrat un acte de propaganda a favor de la sindicació catòlica i dels Comitès Paritaris fundats pels catòlics.

—El Pòsit de Pescadors de Cariño (Ferrol) està a punt de construir-se un barri de cases barates, prescindint de tot ajut oficial.

—Han estat aprovats els estatuts de l'Escola Social Oficial, de Barcelona, requisit indispensable per al seu funcionament.

—S'anuncia la publicació de *Revista del Trabajo*, a Saragossa, i de *Revista del Trabajo y Previsión*, a Bilbao. Més endavant se'n publicarà una altra a Granada.

—En el Consell de Cultura Social s'ha concedit representació al director de *Publicaciones*, de Barcelona, i a un vocal de la classe patronal i a un altre de la classe obrera.

—Una de les províncies que prompte fruirà de la repoblació forestal és la de Madrid. Naturalment.

—El venerable Sr. Bisbe de Vitòria ha parlat en una Carta quaresmal de l'excursionisme, reconeixent els seus avantatges, però recomanant que mai no sigui obstacle a la deguda santificació dels dies festius i del sant temps de Quaresma.

—Sobre el tema *La família*, el distingit advocat i notari de Terrassa molt amic nostre, Francesc de P. Badia i Tobella, va desenrotllar una conferència a la sala d'actes del Centre Catòlic d'Igualada. Començà dient que era un absurd voler redimir la societat prescindint de la redempció dels individus. Parlà de les fortes crisis de la família, perquè aquesta s'oblida de la finalitat ultraterrena. Indicà els estralls que es causen amb l'educació i procreació dels fills, blasmanant la teoria malthusiana que qualifica d'heretgia grossa dels temps moderns. Afegí que el món esdevindrà més just quan l'home sigui més cast. Les lleis actuals són poques en favor de les famílies nombroses. Dedicà un cant a les cases pairals de la nostra terra, basades en la institució de l'hereu, i féu un elogi de la dona que va plasmar l'esperit familiar en les tradicions i el dret antic.

—Galícia ha homenatjat d'una manera cristiana i entusiasta la santa memòria del benemèrit sociòleg Domènec Bueno, fundador dels Escorxadors Rurals,

que tants de beneficis reporten a aquella regió. Era canonge de la catedral de Tuy, home zelosíssim i d'una extraordinària capacitat de treball i gran amic del poble. Descansi en pau!

—L'invent dels films parlats ha donat al cinema un nou perill que preocupa molt les persones prudents. El cine mut ja està curull de perills, però ara, amb aquest nou sorprenent avenç, l'eficàcia del cine per a fer mal ha pres proporcions insospitades.

—Han estat reorganitzats per R. D. els patronats provincials i locals de les societats agràries.

—Sevilla comptarà prompte amb un Tribunal tutelar de menors, demés d'un magnífic Reformatori de nens delinqüents.

—Després del fracàs econòmic sofert per la Federació de S. A. C., de València, torna a reflorir reforçada amb nous elements. El nombre de Sindicats que avui dia formen la Federació s'apropa al centenar.

—El nostre estimat col·lega *Diario Regional*, de Valladolid, ha rebut una nova empena dels seus accionistes. Entre ells, la senyoreta Elena Blake es subscriu per 25.000 pessetes més, essent elegida per a formar part del Consell d'Administració.

—El governador civil de València porta a cap una enèrgica campanya contra la immoralitat pública, multant els cines indecents i a tothom que falta a la pública moralitat. I que no s'hi posa per poc el governador de València!

—Per R. D. ha estat aprovat el Reglament referent a l'execució de la Llei de Tribunals titulars de menors.

—En l'"Económica", de Saragossa, s'ha constituït un "Círculo de Estudios Aragoneses" amb un vast i interessant programa, havent començat ja les sessions.

Estranger

La Lliga Patriòtica Argentina ha denunciat l'exhibició de pel·lícules immorals, demanant que siguin prohibides i castigats els seus propagandistes. Es veu que la República Argentina està plena d'espectacles immorals que van corrompent el poble i amenacen la vitalitat d'aquella florent República.

—A Mèxic els cines i altres llocs d'esbargiment s'han convertit en prostíbuls on cada nit la bèstia humana provoca greus conflictes. La policia, demés dels rifles, empra les mànegues d'aigua per amansir les feres...

—El govern de Xile emprarà del superàvit obtingut en l'Administració dotze milions de pesos per a millorar la condició dels mestres. Les escoles públiques tindran capacitat per a dos cents mil alumnes.

—Un vell miner anglès ha estat elegit cap dels conservadors del País de Galles. Es diu Gwlym Rowlands.

—El govern francès ha pres una pila de precaucions per a protegir l'estalvi, avui dia exposat a força perills, segons han demostrat els últims *cracs* financers esdevinguts a la veïna nació. La professió de banquer serà especialment garantida en profit dels seus clients, que ara estan completament desemparats.

—La Unió conservadora d'Anglaterra ha demanat al govern anglès que s'estableixi un impost anyal de deu lliures als estrangers que treballin allí. Caldrà que estigui Anglaterra a la recíproca, com sol dir-se.

SASTRERIA TORRENTS

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5% de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.er / Telèfon 16040 — BARCELONA

DROGUERIA

PERFUMERIA

Drogues i perfumeria de totes menes i

marques :: Gran assortiment en perfu-

meria a granel :: Brongeria, Esponges,

Plomers, Productes per la neteja, etc., etc.

Treballs de laboratori per a aficionats a la fotografia. Lliurament ràpid. Servei a domicili

Clarís, 57 (enfront baixador)

Telèfon 71703

BARCELONA

LA INNOVACIÓN

és la casa especialitzada en Novetats per a senyora, que es distingeix per assortits abundants i preu just en cada qualitat

Portaferrissa, 7 i 9. Salmcron, 29. Av. Portal de l'Angel, 38. BARCELONA

R. Puigdomènech Confeccions per a senyora i nenes
Diagonal, 452 / BARCELONA

CAMISERIES RUBERT

GÈNERES DE PUNT, PAIAMES, MOCADORS, GUANTS

Avinguda Portal de l'Angel, 13 i Aribau, 30

BARCELONA

**JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?**

FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES

ANTIGA CASA FIGUERAS

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.-BARCELONA

La Nova Gramola Ortofònica

és el millor obsequi per Sant Josep

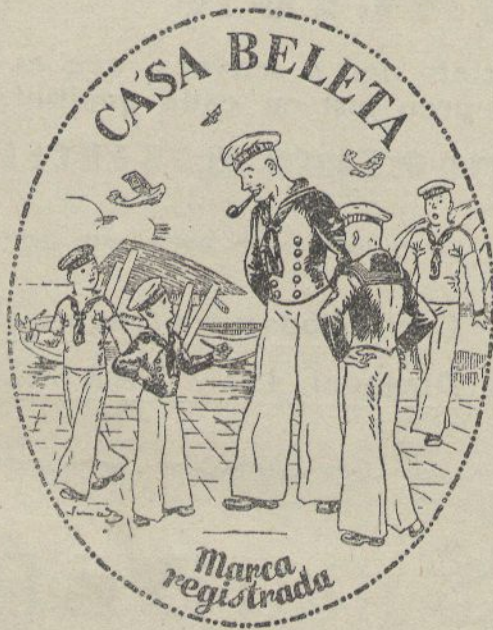
Demaneu una audició a la casa

Fil de Guillermo Puig S. en C.

Pelai, 14. Ronda Sant Pau, 68 - 70

BARCELONA

LA CASA BELETA

Creadora del vestit tipus mariner per a nens. El model més distingit i elegant.

La casa atén amb especial cura els vestits d'esport amb dibuixos exclusius en el més selecte i exclusiu.

**VESTITS DE PRIMERA COMUNIO
I MODELS NOUS**

A tot subscriptor de «Catalunya Social» se li farà un 5 % especial de descompte.

**SASTRERIA DE SENYOR, CAMISERIA I CORBATERIA
AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ANGEL, NÚM. 35. BARCELONA**

XARABE PUIG

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig.—RIPOLL

Antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarrros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: en totes les farmàcies i centres d'específics.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA
Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS
Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
› Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
› Mediterrani a Fernando Pó
12 expedicions a l'any
› a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

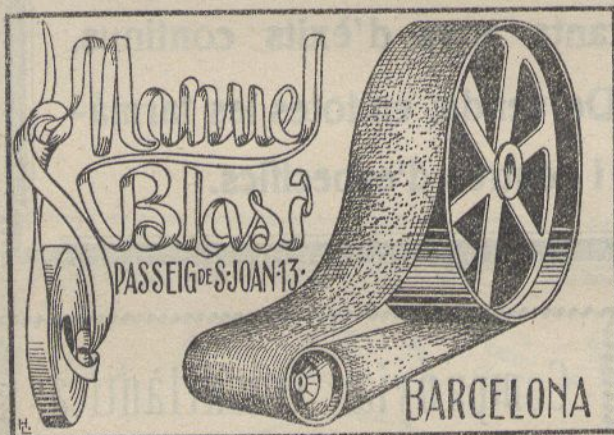
COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

Aceites y Materiales Motor, S. A.

Via Laietana, 7
TELEFON 11661
BARCELONA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

FRANQUEO CONCERTADO